

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Lenky Matyášové, v právní věci žalobce: **A. N.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2007, č. j. 5 Az 14/2005 - 61,

t a k t o:

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 6. 2005, č. j. OAM-375/LE-15-07-2005, rozhodl žalovaný tak, že se žalobci z důvodu nesplnění podmínek § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o azylu), azyl neuděluje a že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Po provedeném řízení žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nebyl v Nigérii pronásledován z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů a nesplňuje tudíž zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalovaný neshledal podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 13 a § 14 zákona o azylu a dospěl též k závěru, že žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, pro kterou by se nemohl vrátit do vlasti, a kterou by bylo možno podřadit pod důvody uvedené v § 91 zákona o azylu (překážky vycestování).

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které namítal nezákonnost rozhodnutí žalovaného způsobenou tím, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav,

neopatril si důkazy potřebné pro rozhodnutí, čímž porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Podle žalobce není možné, aby žalovaný v průběhu krátkého času (3 dny), který měl na vydání rozhodnutí, dostatečně situaci žalobce prozkoumal. Dále uvedl, že žalovaný porušil článek 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a že má za to, že se na něj vztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Konstatoval, že se v zemi původu aktivně účastnil politického života, tím, že byl členem strany Massob, jejímž politickým programem je vyhlášení nezávislého státu Biafra. Žalobcovým úkolem bylo propagovat myšlenku nezávislé Biafry mezi mládeží. V dubnu roku 2003 musel kvůli své příslušnosti ke straně Massob opustit svoje zaměstnání mechanika a začít se skrývat, neboť začal být hledán policií. Pokud by byl nigerijskou policií vypátrán, hrozilo by žalobci bezprostřední ohrožení života, a to kvůli jeho členství ve straně Massob. Podle žalobce nejsou poměry v zemi původu tak dobré, jak je vylíčeno v rozhodnutí žalovaného. V této souvislosti odkázal na zprávu Amnesty International z roku 2004, ze které vyplývá, že v Nigerijské federativní republice dochází k vraždám z politických příčin, které nejsou vždy nigerijskými úřady řádně vyšetřeny. Z této zprávy též plyne, že standardy základních lidských práv a svobod nejsou orgány veřejných bezpečnostních sborů vždy dodržovány, dochází k excesům policejního násilí, které často také není řádně prověřeno. Žalobce navrhl, aby Městský soud v Praze zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 13. 7. 2005 popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem a uvedl, že s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by porušil některé z ustanovení správního řádu, zákona o azylu či článku 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Odkázal na správní spis, zejména na vlastní žádost žalobce o udělení azylu, výpovědi žalobce učiněné ve správním řízení, použité informace o zemi původu a na své rozhodnutí a konstatoval, že se v průběhu správního řízení zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, přičemž skutečnost, že o podané žádosti o azyl rozhodl do tří dnů od jejího podání nelze považovat za pochybení. Konstatoval dále, že žalobcovy obavy z pronásledování v případě návratu do země původu v souvislosti s jeho politickou orientací jsou neopodstatněné, neboť ze získaných informací o zemi původu vyplývá, že nigerijské státní orgány hnutí Massob v podstatě nevěnují pozornost. Žalobce v zemi původu v tomto směru ani žádné problémy neměl, pracovní poměr se zaměstnavatelem ukončil na základě vlastního uvážení. Připustil, že v Nigérii není v různých oblastech života vše v pořádku, avšak každá žádost o udělení azylu se posuzuje individuálně, přičemž žalobci nic nebrání v tom, aby se do země původu vrátil zpět. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Městský soud v Praze žalobu rozsudkem ze dne 28. 2. 2007, č. j. 5 Az 14/2005 - 61, zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku konstatoval, že ze žalobcem uvedených skutečností nevyplývá, že by žalobce byl na území Nigérie pronásledován kvůli svým politickým názorům. Ze strany státních orgánů Nigérie nebyla vůči žalobci vyvíjena žádná činnost, kterou by bylo možno považovat za pronásledování, takže obava před pronásledováním je pouze domněnkou žalobce. Podle soudu je nutno vzít v úvahu, že žalobce podal žádost o udělení azylu teprve poté, co mu bylo po zjištění a zadržení falešného víza do Rakouska uloženo správní vyhoštění z území České republiky, a proto je třeba následnou žádost žalobce o udělení azylu považovat za účelovou, se snahou vyhnout se vyhoštění. Žalobce nesplňuje taxativně stanovený důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť nebylo zjištěno, že by byl v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Sám žalobce uvedl, že ze strany státních orgánů Nigérie nebylo vůči němu žádným takovým způsobem postupováno a v posuzovaném případě tak nebyly naplněny podmínky pronásledování ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu. Tvrzení, že život žalobce byl v Nigérii v ohrožení, je pouze účelové. Taková obava nebyla nikdy prokázána. Žádný státní orgán vůči žalobci neučinil žádný úkon,

který by mohl být považován za pronásledování, žalobce nebyl hledán, nebylo mu oznámeno, že se o něj zajímá armáda či policie, žalobce se pouze domníval, že tomu tak je s ohledem na jeho členství v Hnutí za Biafru (MASSOB), aniž by toto mohl nějakým způsobem zdůvodnit. Soud dále dospěl k závěru, že žalobce nesplnil ani podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť nebylo prokázáno, že by měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Pokud se týká obavy z pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů, jedná se pouze o neodůvodněnou domněnku žalobce, neboť žalobce tyto obavy neprokázal. Na jedné straně tvrdil, že má obavy z důvodu členství v Hnutí pro Biafru, na druhé straně však prohlašoval, že ze strany státních orgánů vůči němu nebyly činěny žádné úkony, které by měly charakter pronásledování, přičemž ze strany policie či armády hledán nebyl, pouze se domníval, že tomu tak je. V průběhu celého správního řízení žalobce nezdůvodnil, v čem se pronásledování, resp. odůvodněný strach z pronásledování měl projevovat a čeho se měl týkat. Sám žalobce tvrdil, že objektivně nezjistil žádné známky pronásledování, domníval se však, že k pronásledování dochází s ohledem na jeho členství v Hnutí pro Biafru, což dokumentoval tím, že někteří příslušníci tohoto hnutí byli pozváni na policii, kde byli po vysvětlení propuštěni. Soud z toho dovodil, že tedy ze strany státní orgánů (policie) nelze hovořit o pronásledování příslušníků Hnutí pro Biafru a to i z důvodu, že tato strana existuje v rámci společensko-politického systému v rámci Nigerijské federace, vydává vlastní necenzurované noviny a ze strany státní moci je vzhledem k malému významu prakticky ignorována, jak vyplynulo ze zpráv Ministerstva zahraničních věcí (dále jen MZV) ze dne 11. 12. 2003 a 16. 6. 2004. Dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky stanovené pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Při posouzení otázky, zda u žalobce existují překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, dospěl k závěru, že při návratu do Nigérie není život žalobce ohrožen z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro jeho politické přesvědčení. V případě návratu do vlasti navíc žalobci nic nehrozí ani z důvodu podané žádosti o azyl v jiném státě. Žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost (jednalo se pouze o domněnky), pro kterou by se nemohl vrátit zpět do Nigérie a kterou by bylo možno podřadit pod důvody uvedené v ustanovení § 91 zákona o azylu. Konečně soud uvedl, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny – žalobce je svobodný. Nesplňuje ani podmínky pro udělení azylu podle § 14 téhož zákona, tzv. humanitárního azylu, když udělení tohoto typu azylu je na volném uvážení správního orgánu při zjištění případu hodného zvláštního zřetele (např. věk nebo zdravotní stav).

Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž a v jejím doplnění uvedl, že rozsudek napadá z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel má za to, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu věci porušil ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu. Rozhodnutím žalovaného došlo ke zkrácení stěžovatelových práv v důsledku porušení § 12 a § 14 zákona o azylu. Stěžovatel má vzhledem k tomu, že požádal v České republice o azyl důvodné obavy, že mu hrozí v případě návratu do Nigérie pronásledování ze strany státních orgánů. Stejně jako v žalobě namítal, že si žalovaný neopatřil dostatečné množství podkladů, aby v případě jeho žádosti o udělení azylu mohl objektivně rozhodnout. Vyjadřoval nesouhlas s tím, jakým způsobem žalovaný shromážděné podklady interpretoval a s ohledem na § 32 odst. 2 správního řádu vyslovil přesvědčení, že jako podklad správního rozhodnutí je třeba brát v úvahu též skutečnosti všeobecně známé nebo známé správnímu orgánu z jeho úřední činnosti. Azylové řízení je specifické v tom, že tíha důkazního břemene nedopadá pouze na žadatele o udělení azylu, ale právě s ohledem na zvláštnost řízení, by měla být rovnoměrně rozdělena mezi žadatele o azyl a správní orgán. Stěžovatel dále poukázal na metodickou příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků

z roku 1992, vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN a namítal, že žalovaný ani soud nepřihlédli při svém rozhodování k informacím ohledně situace v Nigérii, konkrétně pak ke zprávě Amnesty International z roku 2004, ze které vyplývá, že v Nigérii dochází k vraždám z politických příčin, které nejsou vždy nigerijskými úřady řádně vyšetřeny a dochází také k excesům policejního násilí, které často též nejsou řádně vyšetřeny. Dále namítal, že soud při svém rozhodování dostatečným způsobem nezkoumal rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu, protože se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí omezil na pouhé konstatování, že v případě stěžovatele nebyly shledány důvody k udělení azylu z humanitárních důvodů. V tomto kontextu stěžovatel odkázal na rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ve věci 52 Az 46/2003 a na rozhodnutí Krajského soudu v Praze ve věci 47 Az 14/2003 a zejména na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2005, sp. zn. 4 Azs 421/2004, v nichž soudy zdůrazňují nutnost odůvodnění rozhodnutí správního orgánu o neudělení humanitárního azylu a připomínají, že ačkoliv je nepochybné, že udělení humanitárního azylu je na volné úvaze správního orgánu, musí být zřejmé, o co se jeho úvahy opíraly, z jakých podkladů při své úvaze vycházel a k jakým závěrům dospěl, aby bylo možno přezkoumat, zda nevybočil z obecných mezi daných základními principy právního řádu, či z hlediska procesních předpisů. Stěžovatel se domnívá, že v posuzované věci došlo k porušení zásad týkajících se mezi volnosti správního uvážení, neboť z odůvodnění rozhodnutí žalovaného není patrné, z jakých osobních poměrů žadatele vycházel a není ani patrné, z jakých konkrétních skutečností týkajících se situace v Nigérii vycházel pro úvahu o tom, že žadatelé tento typ azylu neudělí. Postup žalovaného proto nelze přezkoumat, a tudíž je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné, jak má na mysli ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel má za to, že jeho osobní situace v zemi původu tak, jak ji popsal v průběhu řízení o udělení azylu je důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Pochybení žalovaného, resp. soudu pak stěžovatel spatřuje taktéž v nedostatečném posouzení a odůvodnění závěru žalovaného o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. S ohledem na shora uvedené stěžovatel navrhol, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2007, č. j. 5 Az 14/2005 - 61 zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. S rozsudkem soudu plně souhlasí a i pro řízení o kasační stížnosti odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení. Námitky stěžovatele jsou obecně formulované a není z nich možno dovodit, že by žalovaný nezohlednil některý z důležitých podkladů pro rozhodnutí. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 5. 6. 2005 podal žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že o azyl žádá kvůli svým problémům v zemi původu.

Při pohovoru k žádosti o udělení azylu svou žádost odůvodnil obavou z vládních orgánů Nigérie kvůli svému členství v Hnutí pro vlastní stát Biafra (MASSOB). Stěžovatel uvedl, že v dubnu 2003 musel kvůli tomu, že byl organizátorem mladých sympatizantů výše uvedeného hnutí opustit práci; kdyby zůstal i nadále, tak by jej mohla policie zatknout. Nebyl sice nikým oficiálně upozorněn na to, že je policií hledán, ale myslí si to. Poté, co opustil své zaměstnání, se začal skrývat, přičemž jej nikdo nekontaktoval a žil si tedy spokojeným životem. Na otázku žalovaného, jaká by byla jeho situace v případě návratu do vlasti stěžovatel odpověděl, že by jej vláda Nigérie zabila, neboť je členem Biafry, nicméně s vládou nikdy problémy neměl, dokonce mu ani neřekli, že jej hledají, ale myslí si to, protože některým členům se už stalo, že byli na policii, na něco se jich ptali a pak je pustili domů. Jinak ke své osobní situaci uvedl, že před svým odjezdem z vlasti žil ve městě Awka, kde chodil na základní i střední školu, studium na střední škole však musel přerušit, protože mu zemřel jeho otec, přešel proto na učiliště a vyučil se automechanikem. Poté pracoval v oboru u jedné firmy ve městě Awka, kde žil spokojeným životem až do roku 2003, kdy mu začaly problémy kvůli členství v Biafre. Uvedl, že po dvou letech se pokusil zemi opustit, dostal Schengenské vízum do Rakouska a proto směřoval do této země. V České republice je podle svých slov omylem, jelikož jej čeští celníci údajně pro falešné vízum nepustili do Rakouska. Obává se vládních orgánů v zemi původu v souvislosti s Biafrou a s tím, že je příslušníkem skupiny Igbo.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí oprávněnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí proto být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení (politického, náboženského apod.), pro které je v zemi, jehož občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodu příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině, resp. má důvodnou obavu, že by k takovému pronásledování mohlo v jeho případě dojít.

Při zjišťování skutkového stavu je přitom třeba vycházet z toho, zda stěžovatel v řízení unesl břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat, resp. informace o zemi původu žadatele o azyl by byly relevantní především s ohledem na možné udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 zákona o azylu) nebo při hodnocení překážek vycestování (§ 91 zákona o azylu). V případě, že žadatel

o azyl však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele.

Zásada tzv. materiální pravdy má přitom v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Elementární roli při zjišťování skutkového stavu věci hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele. Je-li zřejmé, že se jedná o bezpečnou zemi původu, v níž je z hlediska standardů předpokládaných zákonem o azylu zabezpečena řádná a fungující ochrana občanů před nežádoucími ingerencemi státu do jejich základních práv a svobod, pak lze důvodně předpokládat, že v takové zemi sice může docházet k jednotlivým excesům, nicméně lze se prostřednictvím správních, soudních či jiných orgánů domáhat nápravy proti nezákonnému zásahu. Takový závěr však nelze učinit v případě, že se jedná o zemi, ve které se státní orgány opakovaně dopouští závažných porušení lidských práv. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl (např. rozsudek NSS ze dne ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89).

Z Informace MZV, č. j. 141962/2003-LP, ze dne 11. 12. 2003, o zemi původu stěžovatele vyplývá, že hnutí MASSOB není politickou stranou, ale společenským hnutím existujícím v rámci společensko-politického systému Nigerijské federace. Toto hnutí nemá masovou podporu v Nigérii, dokonce ani na území bývalé republiky Biafra a vyvíjí pouze propagandistickou činnost. Usiluje o obnovení a uznání nezávislé republiky Biafra (existující v letech 1967 - 1970), přičemž v současné době se zaměřilo na podporu volby příštího prezidenta Nigerijské federace v roce 2007 z řad národnosti Igbo. Pokud hnutí otevřeně nepropaguje vznik původní republiky Biafra násilnou formou, tak je zatím oficiálními místy tolerováno. MASSOB pořádá pravidelná veřejná shromáždění, kde může dojít k narušení veřejného pořádku (příslušníci ostatních místních národností se v některých případech snaží vyvolat konflikt). V takových případech zasáhne federální policie, přičemž při takových akcích dochází k jednotlivým zraněním, ke smrti dochází ve výjimečných případech. Vznik konfliktů je způsoben také odlišnou mentalitou místních obyvatel. Z Informace MZV č. j. 121828/2004 - LP, ze dne 16. 6. 2004 vyplývá, že příslušníci národnostní skupiny Igbo (k této národnostní skupině patří stěžovatel) jsou nejen významnými obchodníky, ale i činiteli ve státní správě a činí si nárok na úřad prezidenta nigerijské federace při příštích prezidentských volbách, přičemž v rámci celé země mají poměrně silné postavení. Běžný občan Nigérie má možnost dovolání se u soudu či policejních orgánů, avšak v praxi se střetává s korupcí policie. Ústavou země jsou zabezpečeny základní mechanismy ochrany obyvatel země před zvlášť a nespravedlivým postupem orgánů místní správy. Bezpečnostní situace v Nigérii je ovlivňována mocenskými zájmy jednotlivých uskupení na politické scéně, všeobecnou korupcí a neutěšenou hospodářskou situací. Dosavadní vládě prezidenta Obasanja se prozatím daří eliminovat větší konflikty, jež by přerostly únosnou mírou a ohrozily integritu země. V porovnání s některými okolními státy je bezpečnostní situace v Nigérii na lepší úrovni. Pokud se žadatel o udělení azylu nedopustil trestného činu, tak v případě návratu do Nigérie jsou obavy o jeho život neopodstatněné. Evropská unie i jiné státy stále považují Nigérii za ostrov demokracie a pilíř bezpečnosti v západní Africe. Je oceňována její snaha a konkrétní vojenská pomoc při urovnávání vzniklých regionálních konfliktů.

Na straně druhé zjistil Nejvyšší správní soud z informace o zemi původu (<http://portal.justice.cz/soud/soubor.aspx?id=57204>) zpracované H. V. ze Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE), že ústava Nigerijské federativní republiky zaručuje svým občanům právo na život i osobní svobodu, v praxi však dochází k porušování těchto práv v podobě vražd/zabití a nezákonných zbavení svobody, kterých se dopouštějí bezpečnostní složky, armáda i nestátní ozbrojené skupiny (tzv. vigilante groups): Bakassi Boys (Anambra State Vigilante Service), NDV (Niger Delta Vigilante) a další. Velká část těchto nezákonností není potrestána, resp. ani vyšetřena. Nigérie je však smluvní stranou hlavních mezinárodních smluv zakazujících mučení; to výslovně zakazuje i ústava z roku 1999. Přesto subjekty monitorující dodržování lidských práv v Nigérii přinášejí zprávy o tom, že v praxi se případy mučení stále objevují a pokud nejsou přímo páčány představiteli státní moci, nejsou taková jednání důsledně postihována. V zemi je zaručena svoboda projevu a tisku, v praxi však někdy dochází k jejímu omezování. Po stránce národnostní je nigerijské společenství velmi různorodé, mezi čtyři nejpočetnější národnostní menšiny patří i příslušníci etnika Ibo/Igbo. V některých oblastech může docházet i k etnickému násilí, na němž se velkou měrou podílejí i jednotlivé ozbrojené skupiny, mezi nejvýznamnější patří i skupina Massob. V Nigérii působí řada domácích i mezinárodních nevládních organizací, které monitorují dodržování lidských práv a zajišťují pomoc případným obětem. Neexistuje právní předpis, na základě kterého by nigerijský občané vracející se do vlasti poté, co v zahraničí neúspěšně žádali o mezinárodní ochranu mohli být postihováni a nejsou ani známy případy, že by k něčemu takovému docházelo. Problémy mohou mít osoby hledané např. kvůli pašování drog, osoby odsouzené v zahraničí za drogové delikty apod.

Z uvedeného je zřejmé, že Nigérii nelze považovat za naprosto bezpečnou zemi původu, o čemž se zmiňoval ostatně i stěžovatel s odkazem na zprávu Amnesty International z roku 2004 (která však soudu není k dispozici).

Ze zpráv o zemi původu opatřeným žalovaným, tak jak byly citovány shora, jakož i z aktuálních informací ohledně situace v Nigérii obsažených v databázi ČTK však v podstatě vyplývá, že celkově má vláda situaci na celém území státu pod kontrolou a občané se u státních orgánů mohou domoci svých práv, i když problémem je všeobecná korupce. Stěžovatel ve správním řízení vypověděl, že v Nigérii neměl problémy se státními orgány, úřady, soudy, policií nebo armádou, ani kvůli své rase národnosti nebo náboženství. Dále uvedl, že s vládou neměl problémy, nebylo mu řečeno, že je hledán, ale domnívá se, že tomu tak je. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tak podle názoru Nejvyššího správního soudu není v posuzovaném případě ve vztahu ke stěžovateli, který je národnosti Igbo a členem hnutí MASSOB, dán některý z důvodů pro udělení azylu.

Stěžovatel uvádí, že měl obavu ze svého pronásledování ze strany vlády, avšak tuto jeho domněnku nelze jednak s ohledem na obsah informací o zemi původu a také s ohledem na tvrzení stěžovatele, že problémy se státními orgány v zemi původu vůbec žádné neměl, považovat za důvodnou. K poukazu stěžovatele na specifikum azylového řízení, spočívající v tom, že tíha důkazního břemene nedopadá pouze na žadatele o udělení azylu, ale měla být rovnoměrně rozdělena mezi žadatele o azyl a správní orgán, Nejvyšší správní soud konstatuje, že s tímto tvrzením lze v zásadě souhlasit. To však neznámá, že by v souzené věci stěžovateli cokoli bránilo důkazy o existenci jím uváděných skutečností navrhnout, resp. alespoň označit. Stěžovatel však ve správním řízení žádné takové důkazy neuvedl, v jeho výpovědích ani v jiných podkladech není obsažen ani náznak důvodnosti domněnky, že by mohl mít v zemi původu potíže způsobené nebo ovlivněné rasou, náboženstvím, národností nebo příslušností stěžovatele k určité sociální skupině. Nic nenasvědčuje ani existenci obav z pronásledování, které by bylo zapříčiněno zastáváním politických názorů.

V této souvislosti lze poukázat na rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že „pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nespĺňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem“.

Nejvyšší správní soud je tedy toho názoru, že stěžovatelem uváděné obavy z možného pronásledování nebyly podloženy, neboť stěžovatel v průběhu řízení před správním orgánem (žalovaným) neuvedl žádné skutečnosti, z kterých by se při srovnání s informacemi o zemi původu dalo usuzovat, že jeho obavy z možného pronásledování by mohly být důvodné.

Nelze uvažovat ani o tom, že by stěžovatel byl v zemi původu pronásledován pro svoji příslušnost k národnosti Igbo, neboť z Informace MZV č. j. 121828/2004 - LP, ze dne 16. 6. 2004 vyplývá, že příslušníci národnostní skupiny Igbo (která je třetí nejpočetnější národnostní skupinou v zemi) jsou významnými obchodníky, ale i činiteli ve státní správě a v rámci celé země mají poměrně silné postavení. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že se v posuzované věci shoduje jak s hodnocením žalovaného tak i Městského soudu v Praze. Žalovaný při zjišťování skutkového stavu postupoval v souladu se zákonem, obstaral si potřebné podklady pro rozhodnutí a mohl tak ve věci učinit autoritativní závěr.

Nejvyšší správní soud tedy nemůže přisvědčit stěžovateli v tom, že byly porušeny ustanovení správního řádu týkající se zjišťování skutkového stavu a náležitostí odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, jakým způsobem žalovaný konfrontoval údaje stěžovatele s informacemi o zemi původu a na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že stěžovatel nespĺňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu a že zde byl důvod, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s

K námitce stěžovatele, že žalovaný řádně nezdůvodnil své úvahy týkající se neudělení humanitárního azylu v důsledku čehož je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné, Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný rozhodl o neudělení humanitárního azylu v souladu se zákonem o azylu i správním řádem, neboť v odůvodnění svého rozhodnutí dostatečně objasnil osobní poměry stěžovatele a jeho závěr o neexistenci důvodů pro neudělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu není v logickém rozporu se shromážděnými podklady. Též z rozsudku vyplývá, že i soud se situací v zemi původu a osobními poměry stěžovatele důkladně zabýval, a s ohledem na zjištěné skutečnosti v otázce humanitárního azylu dospěl k závěru, že stěžovatel nespĺňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného k otázce humanitárního azylu je sice velice stručné a mělo by být obsáhlejší, avšak podle názoru Nejvyššího správního soudu jej z tohoto důvodu nelze považovat za nepřezkoumatelné, neboť zcela při svých úvahách vycházel z osobní situace, kterou stěžovatel popsal ve svých výpovědích. K odkazu stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2005, sp. zn. 4 Azs 421/2005, a jiné rozsudky krajských soudů, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tento odkaz není zcela namístě, neboť v právě posuzované věci se jedná o jiný o případ, než ve věci avizované. Z rozhodnutí žalovaného v právě projednávané věci vyplývá, že se osobní situací stěžovatele podrobně zabýval, kdežto v rozhodnutí sp. zn. 4 Azs 421/2005 se jednalo o případ, ve kterém z rozhodnutí žalovaného nejen, že nebylo patrné, z jakých osobních poměrů žadatele žalovaný vycházel, ale nebylo ani zřejmé, zda žalovaný přihlížel k tomu, že o azyl v ČR žádá celá rodina žadatele, a nebylo ani patrné, z jakých konkrétních skutečností týkajících se situace v zemi původu

žalovaný vycházel pro úvahu o tom, že žadateli tento typ azylu neudělí.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že posuzování podmínek pro udělení azylu z tzv. humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu spadá do diskreční pravomoci žalovaného a jeho smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). S ohledem na skutečnosti, které stěžovatel uvedl v průběhu správního řízení, Nejvyšší správní soud neshledal ani v tomto směru ze strany žalovaného žádné pochybení, neboť takové důvody u stěžovatele zjištěny a ostatně ani tvrzeny nebyly.

Městský soud v Praze se nedopustil tvrzené nezákonnosti ani při posuzování otázky existence překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu (dnes tzv. doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu). Z jeho rozhodnutí je patrné, že při svém rozhodování patřičným způsobem zohlednil veškeré zjištěné skutečnosti, o nichž učinil kvalifikovaný a správný závěr. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě nelze ze zjištěného skutkového stavu dovodit, že by stěžovatel mohl být v zemi původu ohrožen skutečnostmi uvedenými v § 91 zákona o azylu [Podle § 91 odst. 1 zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí a) pokud by byl cizinec nucen vycestovat 1. do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo 2. do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo 3. do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo b) jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo c) jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti]. Také žalovaný se tímto problémem podrobně zabýval, vycházel přitom z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně situace v Nigérii (již zmíněných zpráv MZV ČR) a na jejich pozadí dospěl k závěru, s nímž se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud, že v případě stěžovatele nejde o osobu, která by byla ohrožena skutečnostmi zakládajícími překážku vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud k této otázce dodává, že výše uvedený závěr potvrzuje rovněž již zmíněná zpráva SOZE o zemi původu stěžovatele, ze které vyplývá, že neexistuje právní předpis, na základě kterého by nigerijští občané vracející se do vlasti poté, co v zahraničí neúspěšně žádali o azyl, mohli být postihováni a nejsou ani známy případy, že by něčemu takovému v praxi docházelo.

Vzhledem ke shora uvedenému neshledal Nejvyšší správní soud důvody k podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. oprávněné, proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl bez jednání postupem podle ustanovení § 109 odst. 1 citovaného zákona.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady v řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu